

Handläggare
Linnéa Lundbäck
Telefon: 08-50810063**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2024-10-24

Remiss av Motion om att stärka den civila beredskapen

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2024/237

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Motion om att stärka den civila beredskapen, för yttrande till kommunstyrelsen.

I motionen föreslås att relevanta nämnder ska ges i uppdrag att ta fram en plan för hur personer i åldern 70-80 år, som inte omfattas av totalförsvarsplikten, kan göras delaktiga i stadens arbete med att stärka den civila beredskapen. Motionären föreslår även att relevanta nämnder ska ges i uppdrag att identifiera personer som är mellan 70-80 år och informera dem om möjligheten att engagera sig i arbetet att stärka den civila beredskapen till exempel genom kommunen, frivilligorganisationer och pensionärsorganisationer.

Förvaltningen anser att ett arbete riktat till personer i åldern 70-80 år framförallt bör handla om att öka medvetenheten om vad en god hemberedskap innebär. Förvaltningen anser att det är viktigt att ett sådant arbete görs samordnat och likriktat inom staden, och möjliggör att alla i målgruppen ges likvärdiga förutsättningar att ta del av informationen. Förvaltningen ser därför att ett sådant uppdrag med fördel skulle kunna samordnas av en central förvaltning inom staden. Förvaltningen ser även möjligheter i att staden på central nivå samordnar frivilligorganisationer i större utsträckning än idag, för att därigenom öka de äldres möjligheter till engagemang och delaktighet.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Motion om att stärka den civila beredskapen, för yttrande till kommunstyrelsen senast den 25 oktober 2024. Motionen är skriven av Annika Elmlund (M). Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, servicenämnden, äldrenämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd och Stockholms lottakår.

Ärendet

I motionen från Annika Elmlund (M) beskrivs att det i Sverige råder totalförsvarsplikt. Det innebär att alla invånare mellan 16 och 70 år kan kallas in för att hjälpa till på olika sätt vid krigsfara och krig.

Eftersom Sveriges befolkning blir allt äldre och håller sig friskare längre anser motionären att personer som är mellan 70-80 år också bör kunna ses som en resurs som kan vara med och göra en insats för att stärka motståndskraften i det civila försvaret. Några exempel där motionären anser att målgruppen kan göra stor nytta och hjälpa till är vid behov av första hjälpen, hjärtstartare, att trösta, dela ut mat och vid evakuering till tunnelbana och skyddsrum.

Motionären föreslår kommunfullmäktige att besluta:

- Att ge relevanta nämnder i uppdrag att ta fram en plan för hur äldre personer i Stockholms stad kan göras delaktiga i stadens arbete med att stärka den civila beredskapen.
- Att ge relevanta nämnder i uppdrag att identifiera personer som är mellan 70-80 år och informera dem om möjligheten att engagera sig i arbetet att stärka den civila beredskapen till exempel genom kommunen, frivilligorganisationer och pensionärsorganisationer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med äldreomsorgsavdelningen. Pensionärsrådet har getts möjlighet att lämna synpunkter på motionen. Synpunkterna redovisas i pensionärsrådets protokoll från sammanträdet den 7 oktober.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Precis som motionären beskriver, gäller i Sverige totalförsvarsplikt. Totalförsvarsplikten regleras i Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt och omfattar alla som är stadigvarande boende i Sverige mellan 16 år och till och med det år personen fyller 70 år.

Totalförsvarsplikten delas in i tre områden:

- Värnplikt i Försvarsmakten.
- Civilplikt inom verksamheter som regeringen beslutar om.

- Allmän tjänsteplikt inom verksamheter som måste fungera även vid krigsfara eller krig.

Personer som inte omfattas av den lagreglerade totalförsvarsplikten utgör ändå en viktig del i Sveriges krisberedskap och civila försvar, framförallt genom att ha en bra hemberedskap. En bra utgångspunkt för hemberedskapen är broschyren från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ”Om krisen eller kriget kommer”. En bra hemberedskap innebär att kunna klara sig utan samhällets hjälp i åtminstone en vecka, vilket innebär att resten av samhället avlastas vid en eventuell kris.

Utöver den egna hemberedskapen så finns även frivilligorganisationer som kategoriseras som organiserade frivilliga och icke-organiserade frivilliga. Frivilliga försvarsorganisationer är en särskild grupp av 18 stycken ideella organisationer som organiserar, utbildar och övar sina medlemmar för att bidra med viktiga kompetenser och personalförstärkning vid kriser, höjd beredskap och ytterst krig. Genom alla frivilligorganisationer möjliggörs ett samordnat stöd.

Möjligheten att ansluta sig till en frivilligorganisation finns redan idag, för den som har möjlighet och är intresserad av att särskilt bidra till Sveriges beredskap.

Vad gäller motionärens förslag om att ta fram en plan för hur äldre personer i Stockholms stad kan göras delaktiga i stadens arbete med att stärka den civila beredskapen, ser förvaltningen att det framförallt bör handla om att öka medvetenheten om vad en god hemberedskap innebär. Förvaltningen anser att det är viktigt att ett sådant arbete görs samordnat och likriktat inom staden, och möjliggör att alla i målgruppen ges likvärdiga förutsättningar att ta del av informationen. Förvaltningen ser därför att ett sådant uppdrag med fördel skulle kunna samordnas av en central förvaltning inom staden, till exempel äldreförvaltningen. Förvaltningen ser även möjligheter i att staden på central nivå samordnar frivilligorganisationer i större utsträckning än idag, för att därigenom öka de äldres möjligheter till engagemang och delaktighet.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om att stärka den civila beredskapen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2024-10-07
Maria Härenstam, Avdelningschef	2024-10-07